

Ομιλία της Αντιπροέδρου της ΕΕΤΑΑ, κας Ευαγγελίας Γκόγκου,
στο Ετήσιο Τακτικό Συνέδριο της ΚΕΔΕ 14-16 Οκτωβρίου 2021

Θέμα: Αναπτυξιακά εργαλεία για την τουριστική αναβάθμιση και αειφορία των ΟΤΑ
– το παράδειγμα του «Αντώνης Τρίτσης»

Αξιότιμε κ. Πρόεδρε,
Αξιότιμοι κ.κ Δήμαρχοι,
Αξιότιμοι κ. Σύεδροι,

Με τους περισσότερους από εσάς συνεργαζόμαστε ήδη όλο αυτό το χρονικό διάστημα στο πλαίσιο του Υπουργείου Εσωτερικών.

Με μεγάλη χαρά και τιμή απευθύνομαι και με την ιδιότητα της Αντιπροέδρου της ΕΕΤΑΑ, στο σώμα του τακτικού συνεδρίου της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδας, ενός θεσμού που περιβάλλεται με μακρά ιστορικότητα.

Ενός θεσμού που η πανδημία του κορωνοϊού απέτρεψε τη διεξαγωγή του δια ζώσης πέρις, χωρίς ωστόσο να αλλοιώσει τον χαρακτήρα του.

Οι Δήμοι, μέσα στην υγειονομική κρίση, αναλάβατε πολλαπλές υποχρεώσεις, δύσκολες υποχρεώσεις, που όμως ισχυροποίησαν τη σχέση σας με τους πολίτες, στη βάση της αλληλεγγύης και της προσφοράς. Βρεθήκατε στο πλευρό τους σε δύσκολες στιγμές και αντιμετωπίσατε τις επιπτώσεις της κρίσης με επιτυχία.

Και σε αυτό το σημαντικό έργο σας, το Υπουργείο Εσωτερικών καθώς και η ΕΕΤΑΑ βρεθήκαμε και συνεχίζουμε να είμαστε δίπλα σας, αρωγοί και συμπαραστάτες.

Έτσι επανεπιβεβαιώσατε τον ανθρωποκεντρικό προσανατολισμό της τοπικής αυτοδιοίκησης, υλοποιώντας την αποστολή σας, με δράσεις για τον άνθρωπο, τον δημότη και φυσικά το περιβάλλον.

Χωρίς, όμως, το τελευταίο να αποτελεί δευτερεύουσας σημασίας στόχο.

Οφείλουμε να σχεδιάζουμε προσεκτικά τις πόλεις του αύριο.

Πόλεις έξυπνες, φιλικές προς τον πολίτη, προσβάσιμες για όλους και ενεργειακά αυτόνομες. Πόλεις, που θα διασφαλίζουν τις καλύτερες συνθήκες διαβίωσης και ποιότητας ζωής. Αλλά και πόλεις καλύτερα οχυρωμένες απέναντι στα φυσικά φαινόμενα που διασαλεύουν την καθημερινότητα των κατοίκων.

Σε αυτό το σημείο, θέλω να εξάρω τον αγώνα που δίνουν καθημερινά οι υπηρεσίες των Δήμων κι εσείς οι ίδιοι απέναντι στα φαινόμενα αυτά. Και έχετε δοκιμαστεί πολύ.

Αυτός, η δημιουργία έξυπνων πόλεων, είναι και ο μόνος δρόμος για τη βιωσιμότητα των πόλεων, όπως περιγράφεται και στον 11^ο Στόχο Βιώσιμης Ανάπτυξης του ΟΗΕ. Η σημασία των πόλεων για τη μετάβαση προς έναν βιώσιμο τρόπο ζωής αναγνωρίζεται στο Αστικό Θεματολόγιο (Urban Agenda) της ΕΕ. Προσδοκούμε λοιπόν, τα επόμενα χρόνια, οι πόλεις, και κατ' επέκταση οι Δήμοι μας, να βρεθούν στο κέντρο ενός ζωντανού και συνεχώς εξελισσόμενου οικοσυστήματος, οι σταθερές του οποίου οφείλουν να είναι η χάραξη κοινωνικής πολιτικής, η ανθεκτικότητα, η πολιτική προστασία μέσα από το πρίσμα του ψηφιακού εκσυγχρονισμού.

Θα μου επιτρέψετε σε αυτό το σημείο να κάνω ειδική αναφορά και να αναδείξω τον προνομιακό ρόλο των Δήμων σχετικά με την Τουριστική Ανάπτυξη, υπό την έννοια τόσο του δημιουργού υποδομών ή παρόχου υπηρεσιών όσο και ως επιταχυντή, ως παρακινητή και υποκινητή των τοπικών κοινωνιών και των επενδυτικών κεφαλαίων που στοχεύουν στον τουριστικό κλάδο.

Όλα αυτά επηρεάζουν άρρηκτα και το τουριστικό brand που κάθε Δήμος έχει, διαμορφώνει, αναπτύσσει. Για αυτό είναι κρίσιμο κάθε Δήμος να επενδύσει στα συγκριτικά του πλεονεκτήματα και να τα αναδείξει.

Ταυτόχρονα, όμως, είναι σημαντικό να κινητροδοτηθούν και οι τοπικές κοινωνίες και οι ντόπιοι επιχειρηματίες να επενδύσουν στον τουριστικό κλάδο και να βάλουν, με αυτόν τον τρόπο, το δικό τους λιθαράκι στην ελκυστικότητα του τόπου τους. Όλοι πρέπει να γίνουν κοινωνοί και μέτοχοι.

Όλοι έχουν ρόλο, λόγο και είναι αναγκαία η δυναμική και ενεργητική συμμετοχή τους στον σχεδιασμό και υλοποίηση, ώστε την επόμενη μέρα, όλοι, να μπορούν να επωφεληθούν ισόρροπα από τα οφέλη του τουριστικής ανάπτυξης.

Ο τουρισμός μπορεί να είναι το όχημα ανάδειξης των ιδιαίτερων πολιτισμικών στοιχείων και χαρακτηριστικών της κάθε περιοχής. Όλων εκείνων, δηλαδή, των στοιχείων που μέσα από τα χρόνια έχουν καταστήσει την εκάστοτε πόλη σημείο αναφοράς, με τη δημιουργία Χάρτας αξιοθέατων και υπηρεσιών. Τα τοπικά προϊόντα, η γαστρονομία, ο πολιτισμός και η ταξιδιωτική εμπειρία διαμορφώνουν για την Ελλάδα μια μοναδική και ανταγωνιστική ταξιδιωτική αλυσίδα αξίας και καθοδηγούν τη δημιουργία νέων, βιώσιμων και καινοτόμων επιχειρήσεων. Και εδώ, κρίσιμο ρόλο διαδραματίζουν οι Δήμοι και οι τοπικές εταιρικές σχέσεις.

Παράλληλα, οι εναλλακτικές μορφές τουρισμού αποτελούν πάντοτε μια ενδιαφέρουσα προοπτική για έναν Δήμο. Πρακτικές που εφαρμόζονται κατά κόρον στην ευρωπαϊκή ήπειρο και περιλαμβάνουν την ανάπτυξη του αθλητικού, πολιτιστικού, εκκλησιαστικού ή και ιατρικού τουρισμού, πρέπει να ενσωματωθούν στη χώρα μας σε τοπικό επίπεδο. Με γνώμονα πάντα τη βιώσιμη ανάπτυξη, με σεβασμό στο περιβάλλον και τις παραδόσεις των τοπικών κοινωνιών. Αλλά και με στόχο μετρήσιμα αποτελέσματα, όπως η βελτίωση της αύξησης της επισκεψιμότητας, της ανταγωνιστικότητας των τοπικών επιχειρήσεων, των νέων ποιοτικών θέσεων εργασίας και του εισοδήματος των κατοίκων.

Θέτω ως παράμετρο προς σκέψη και μελλοντική συζήτηση τους κινδύνους του υπερτουρισμού. Κάποιοι από εσάς το αντιμετωπίζετε. Ζητούμενό είναι η διασφάλιση της αειφορίας των προορισμών σας, η ποιοτική τους διατήρηση.

Ο τουρισμός αποτελεί απλά ένα συστατικό της φόρμουλας για ισόρροπη και βιώσιμη ανάπτυξη μιας περιοχής και όχι αυτοσκοπό. Ειδιάλλως, παραμονεύει ο κίνδυνος να αλλοιωθεί ο φυσικός σας πλούτος και η παράδοση.

Για να γίνουν όλα αυτά φυσικά απαιτούνται πόροι.

Για την χρηματοδότηση της ανάπτυξης του τουριστικού σας προϊόντος, φροντίσαμε να έχετε στη διάθεσή σας πληθώρα εργαλείων. Τα κυριότερα είναι το Νέο ΕΣΠΑ 2021-2027, το Ταμείο Ανάκαμψης και φυσικά ακόμα και το πρόγραμμα «Αντώνης Τρίτσης». Υπάρχουν επίσης και ειδικά προγράμματα, ακόμα και συμπράξεις ιδιωτικού και δημόσιου τομέα που μπορούν να αξιοποιηθούν από τις δημοτικές αρχές, όπως τα CLLD Leader, οι δράσεις του Πράσινου Ταμείου κ.α.

Τα χρηματοδοτικά αυτά εργαλεία ανέλυσαν προηγούμενοι ομιλητές, επιτρέψτε μου να αναφερθώ στις Ολοκληρωμένες Χωρικές Επενδύσεις που αποτέλεσαν πολύτιμο εργαλείο, ως μία διαφορετική προσέγγιση για την στήριξη της τουριστικής ανάπτυξης.

Επίσης, μέσω του Ταμείου Ανάκαμψης, του άξονα 4.6, χρηματοδοτούνται δράσεις πολιτισμού και τουρισμού καθώς και προστασίας και αποκατάστασης μνημείων. Με σκοπό τη διαφοροποίηση του ελληνικού τουριστικού χαρτοφυλακίου, τη μείωση της εποχικότητας - θέλουμε άλλωστε τουρισμό 365 μέρες το χρόνο-, την αύξηση των εσόδων, για τη συστηματική προώθηση θεματικών μορφών τουρισμού.

Ιδιαίτερη μνεία όμως θέλω να κάνω στο πρόγραμμα του Υπουργείου Εσωτερικών «Αντώνης Τρίτσης» και τη διασύνδεση του με την τουριστική ανάπτυξη περιοχών.

Αυτές τις μέρες μιλήσαμε αρκετά για το Τρίτσης, αναφερθήκαμε σε νούμερα, σε ποσά. Σημαντικό!

Θα ήθελα όμως να δώσουμε έμφαση και στο περιεχόμενο του προγράμματος, στην φύση των έργων, στα ποιοτικά χαρακτηριστικά.

Επαναλαμβάνω την χθεσινή αναφορά του Αναπληρωτή Υπουργού για τις στοχευμένες ενέργειες αύξησης του ονομαστικού προϋπολογισμού του Προγράμματος και την αύξηση του χώρου ένταξης έργων. Υπενθυμίζω επίσης ότι μέχρι αυτή τη στιγμή έχουν πραγματοποιηθεί εντάξεις έργων περίπου 1 ενός δισ. Ευρώ.

Πρόκειται για τη χρηματοδότηση έργων υποδομών σε περιοχές που έχουν επαυξημένο τουριστικό αποτύπωμα, όπως η βελτίωση δικτύων ύδρευσης και αποχέτευσης, (πρόσφατο τέτοιο παράδειγμα ο Δήμος Μυκόνου) αλλά και έργων υποδομής σε πιο «τουριστικά άγονες» περιοχές, και έργων που διαμορφώνουν τοπόσημα ανάπτυξης και τουρισμού. Υπάρχουν αρκετές και ενδιαφέρουσες προτάσεις στο πλαίσιο της πρόσκλησης ΑΤ14 και όχι μόνο. Το Αστεροσχολείο στο Δήμο Ανωγειών, οι αποκαταστάσεις μνημείων, η δημιουργία ψηφιακών μουσείων και ψηφιοποίηση ιστορικών αρχείων, και πολλά άλλα.

Έργα αστικών αναπλάσεων που αλλάζουν τις όψεις των Δήμων σας και την ποιότητα ζωής και τη καθημερινότητα των πολιτών.

Έργα που αφορούν στην αποκομιδή και διαχείριση απορριμμάτων, προτάσεις ανακύκλωσης, ηλεκτροκίνηση, ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, έργα ύδρευσης που βοηθούν τους νησιωτικούς μας δήμους στη ορθότερη αξιοποίηση των διαθέσιμων πόρων.

Όλα τα παραπάνω είναι έργα επιδρούν στην εικόνα των Δήμων, στο τουριστικό προϊόν σας, στην ανάπτυξη των περιοχών σας, στην ευημερία των δημοτών σας και άρα στα έσοδά σας από τον τουρισμό.

Στόχευση δική σας όταν υπάρχουν οι δυνατότητες τέτοιων εργαλείων θα πρέπει να είναι η υποβολή προτάσεων που συμβάλλουν στο στρατηγικό σας σχεδιασμό για ένα βιώσιμο μοντέλο ανάπτυξης για το μέλλον σας ως τουριστικοί προορισμοί.

Στόχευση του Υπουργείου Εσωτερικών και της ΕΕΤΑΑ, της Πολιτείας εν γένει, θα πρέπει να είναι να **συμπορεύεται με τους Δήμους, να συμβάλλει στην αντιμετώπιση των προβλημάτων σας και να σμιλεύει τους απαραίτητους όρους για την άνθιση του τουριστικού σας brand.**

Στο σημείο αυτό κρίνεται σκόπιμη και η στοχευμένη αναφορά στον ρόλο της ΕΕΤΑΑ, της οποίας έχω τιμή να είμαι Αντιπρόεδρος, ως θεσμικού, τεχνικού και επιστημονικού σύμβουλου της τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Η Ε.Ε.Τ.Α.Α., αναπτύσσει χρήσιμα και πρακτικά εργαλεία και οδηγούς, για τους φορείς της αυτοδιοίκησης και τα στελέχη των Δήμων.

Να αναφέρω, επιγραμματικά, ότι στο πλαίσιο του «Ολοκληρωμένου Προγράμματος Υποστήριξης της δράσης της Τ.Α.» εκπονήθηκε μια σειρά οδηγών για θέματα που ενδιαφέρουν την ΤΑ.

- το «**Εγχειρίδιο τουριστικού σχεδιασμού και προβολής για ΟΤΑ**» και
- ο «**Οδηγός σχεδιασμού βιώσιμης τουριστικής ανάπτυξης για Ο.Τ.Α.**»,
- ο οποίος συνοδεύεται από τα «**Εργαλεία σύνταξης στρατηγικού / επιχειρησιακού σχεδίου τουριστικής ανάπτυξης**»

Όλα αυτά είναι διαθέσιμα στην ιστοσελίδα της ΕΕΤΑΑ.

Η ΕΕΤΑΑ αφουγκράζεται τις επιχειρησιακές ανάγκες των Δήμων, ανταποκρίνεται στα αιτήματα τους για τεχνική και επιστημονική υποστήριξη, προλειαίνει το έδαφος για μια ελπιδοφόρα αναπτυξιακή τροχιά.

Δεν είναι παρατηρητής, αλλά ενεργός δρών στην επιτυχημένη πορεία της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Αυτό άλλωστε οραματιζόμαστε, μια ΕΕΤΑΑ με ενεργή παρουσία, που δε θα παρακολουθεί, αλλά θα συνδιαμορφώνει τις εξελίξεις. Και φυσικά που θα προτείνει τις τομές που χρειάζονται για την Αυτοδιοίκηση, σε κεντρικό και θεματικό επίπεδο.

Είμαστε εδώ, για να συζητήσουμε, να ανταλλάξουμε απόψεις για ένα καλύτερο αύριο για την Αυτοδιοίκηση.

Στο πλαίσιο αυτού του συνεδρίου της ΚΕΔΕ πραγματοποιήθηκε γόνιμος διάλογος και είμαι σίγουρη πως θα αντληθούν χρήσιμα και ουσιαστικά συμπεράσματα.

Σας ευχαριστώ πολύ!